

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Olst-Wijhe &
Aan de leden van de gemeenteraad Olst-Wijhe
Postbus 23
8130 AA WIJHE

Wijhe, 19 mei 2021

Betreft: 2021/002 AS/ Reactie op Heroverweging

Geachte Gemeente Olst-Wijhe,

Naar aanleiding van de Eindrapportage Heroverweging van 8 april 2021 wil de Adviesraad Samenleving de volgende reactie geven op uw voorstellen.

De Adviesraad betreurt het dat de gemeente Olst-Wijhe moet bezuinigen om de begroting voor de volgende jaren rond te krijgen. Er zullen maatregelen worden genomen waar zowel de inwoners van de gemeente Olst-Wijhe, als de werknemers van de betreffende organisaties, de negatieve gevolgen van gaan ervaren. Daarvan is iedereen zich bewust. Het is goed om te lezen dat de gemeente streeft naar een balans tussen maximale kostenbesparing en minimale maatschappelijke impact. Aan de uitwerking van de mogelijke maatregelen is duidelijk zorg besteed.

Als bezuinigen toch echt moet, roept de Adviesraad het college en de gemeenteraad op dit zo te doen dat de meest kwetsbare inwoners van onze gemeente het minst worden geraakt. Deze worden mogelijk geconfronteerd met een verlaging van het inkomen, het korten op voorzieningen en een verhoging van de lasten. Dit kan leiden tot uitsluiting van deze groep inwoners. Een onvermijdelijk en schrijnend gevolg is dat hierdoor ook kinderen zwaar worden getroffen. Laat juist deze groepen niet de dupe worden van deze bezuinigingen.

Aantrekkelijke woonomgeving

Olst-Wijhe heeft de ambitie om een echt 'woondorp' te zijn. De Focus ligt op een flinke uitbreiding van 1000 tot 1200 woningen in de komende jaren. Tegelijkertijd worden er bezuinigingsvoorstellen gedaan die naar ons idee erg in strijd zijn met het creëren van een optimaal woondorp.

In de bestuurlijke focus die in hoofdstuk 3.2 wordt beschreven, ligt de nadruk op het aantrekkelijker worden van de gemeente voor toekomstige inwoners. Als Adviesraad vinden wij het ook belangrijk dat de huidige inwoners, en dan vooral zij die hulp en ondersteuning nodig hebben, zich gewenst en veilig voelen in Olst-Wijhe. De Adviesraad vindt het van groot belang dat iedereen erbij hoort en mee kan doen op een manier die bij hen past. De Adviesraad ziet graag dat uw beleid zich vooral daarop richt. Het kan zijn dat die toekomstige inwoners ook hulp en ondersteuning nodig hebben. We plaatsen hierbij de vraag of de mogelijkheid dat nieuwe inwoners ook zorg nodig hebben wel voldoende is doorgerekend in de strategische plannen.

Kwaliteit van voorzieningen

Ook benadrukt de Adviesraad dat zij een goede kwaliteit van de voorzieningen voor de huidige inwoners van onze gemeente belangrijk vindt, in de toekomst, maar ook nu. Als het nu goed wonen, werken en recreëren in Olst-Wijhe is, vormt dit een goede basis voor verdere ontwikkeling. Waar nu sprake is van basis- of minimumniveau dan dient volgens de Adviesraad daarop niet bezuinigd te worden.

Preventie

De Adviesraad vindt het onverstandig dat er wordt bezuinigd op preventie en vroegsignalering in brede zin. Voor de gevolgen hiervan zal in de toekomst een prijs worden betaald. Kleine problemen kunnen uitgroeien tot een groot probleem, dat het nodige kan kosten. Bovendien kan er kostbare expertise verloren gaan.

Vrijwilligers en mantelzorgers

Door het beperken van hulp en ondersteuning aan inwoners en hun naasten, zal er nog meer een beroep worden gedaan op de inzet van vrijwilligers en mantelzorgers. Uit onderzoeken blijkt dat de grenzen hiervan inmiddels zijn bereikt. Indien gekozen wordt voor bezuiniging waarbij het gat, dat valt door deze bezuiniging, opgevuld moet worden door vrijwilligers maken wij onze bezorgdheid hierover kenbaar. Vrijwilligers en mantelzorgers kunnen niet alle professionele zorg overnemen. Daarnaast vragen en verdienen zij een goede begeleiding en ondersteuning op vele vlakken.

Kijkend naar de toekomst

De bezuinigingen lijken voor een groot deel op het bord te komen van de minst draagkrachtige en/of meest kwetsbare inwoners. De maatregelen zullen verstrekkende gevolgen hebben voor de bestaanszekerheid van deze inwoners en de kwaliteit van zorg en ondersteuning in het algemeen. De doelstellingen van zelfredzaamheid en participatie (iedereen doet mee) komen hiermee flink onder druk te staan. Het effect kan zijn dat er een zwijgende, onzichtbare onderlaag in de bevolking ontstaat, wat afbreuk doet aan de Focus van Olst-Wijhe als aantrekkelijk woondorp. De gevolgen van deze bezuinigingen kunnen nog lange tijd voelbaar zijn. Onduidelijk is óf en wanneer dit hersteld kan worden.

Het is in onze ogen goed om te kijken naar de algemene impact van de maatregelen en de samenhang tussen de verschillende thema's in de Heroverweging te benoemen. Het sociaal domein is immers geen afgebakend thema. Bezuinigingen binnen het ene thema werken door in andere thema's, het zogenoemde domino-effect. Niet alleen nu maar ook in de toekomst.

Ook aan de inkomstenkant kan actie ondernomen worden. Door een succesvolle lobby van gemeenten met grote overschrijdingen samen met VNG en landelijke koepels van Jeugdzorg en GGZ is in april 2021 een extra uitkering van 600 miljoen door het Min. Van VWS aan de gemeenten toegezegd. Ook is de toezegging gedaan te kijken naar structurele aanvullingen. Ook voor de WMO en de Participatiewet zijn dergelijke acties mogelijk. De adviesraad doet de aanbeveling om deze weg ook te bewandelen.

Vraag die bij de Adviesraad speelt: Wat gebeurt er wanneer de centrale overheid de tekorten op het sociaal domein gaat aanvullen? Worden maatregelen dan teruggedraaid? De onomkeerbaarheid is aangegeven per maatregel. De adviesraad doet hier de aanbeveling om bij de besluitvorming rekening te houden met de onomkeerbaarheid van de maatregelen en deze, voor zover mogelijk, terug te draaien. Als maatregelen niet onomkeerbaar zijn, dan adviseert de Adviesraad daarover extra kritisch te zijn.

Evaluatie met inwoners over de kwaliteit van zorg en ondersteuning

Deze ingrijpende bezuinigingsmaatregelen vragen om een voortdurende dialoog met inwoners en organisaties. Hoe vergaat het de inwoners die worden geraakt door de maatregelen? Welke gevolgen ondervinden zij? Wat betekent dit voor hun toekomst? Wat hebben zij nodig? Waar moet de gemeente bijsturen? De focus moet liggen op **frequent kwalitatief onderzoek**. De adviesraad spreekt haar zorg uit en doet de aanbeveling om ook deze vorm van evaluatie in het dashboard op te nemen, zodat er tijdig kan worden bijgesteld. De Adviesraad doet hier graag in mee.

Taskforce Sociaal domein

Vervolgens wil de Adviesraad samenleving ingaan op de taskforce sociaal domein. De Adviesraad is nauw betrokken geweest bij het transformatieproces zoals dat tot nu toe is doorlopen. De Adviesraad omarmt de uitgangspunten die hierbij zijn gehanteerd. Het gaat om onze inwoners die ondersteuning nodig hebben in hun leven, bij het meedoen

aan de samenleving, zelfstandig leven en gezond en veilig opgroeien. Die behoefte aan ondersteuning is geen keuze maar een noodzaak. Bezuinigen hierop is dus niet mogelijk. Vermindering van de ondersteuning al helemaal niet. Het verbaast de Adviesraad dat het niet mogelijk is gebleken om eerder tijdig bij te sturen en meer regie te voeren op de uitvoering.

Als het de bedoeling is om inwoners meer te stimuleren gebruik te maken van hun eigen mogelijkheden en netwerk, hen te verwijzen naar de aanwezige basisvoorzieningen en gerichte preventieve activiteiten, dan is het zaak dat hierop niet wordt bezuinigd. Zie ook de opmerkingen over de maatregelen, die daarop betrekking hebben. De basisinfrastructuur moet behouden blijven of zelfs verbeterd worden.

De Adviesraad vindt het een goed idee dat het verbruik maandelijks gemonitord wordt. De Adviesraad kan niet goed overzien wat de invoering van een revoluerend innovatiefonds Sociaal Domein zal betekenen. De Adviesraad gaat hierover graag met u in gesprek.

Zoals gezegd is de Adviesraad geen voorstander van bezuinigingen op het voorliggend veld. De Adviesraad kan niet goed overzien wat de heroriëntatie die u voorstelt, zal gaan inhouden. De Adviesraad is hier graag nauw bij betrokken. Het is ook heel belangrijk om de organisaties, waar het om gaat, hierin mee te nemen en hun kennis, ervaring en expertise te gebruiken.

De uitgangspunten die in het onderdeel jeugd worden beschreven, te weten: 'in de eigen omgeving, zo gewoon mogelijk en een goede basis', onderschrijft de Adviesraad. Maar daar waar hulp nodig is, moet deze geboden worden.

Rol Adviesraad

Als Adviesraad willen wij graag actief meedenken en betrokken blijven bij de ontwikkelingen in Olst-Wijhe. De opdracht van de transformatie Sociaal Domein is tenslotte het behalen van de maatschappelijke doelen van zelfredzaamheid en participatie in een samenleving waarin alle inwoners, waaronder groepen kwetsbare inwoners, het goed hebben.

De adviesraad heeft in de bijlage een puntsgewijze reactie op de maatregelen gegeven. Hierbij hebben wij vooral gekeken naar consequenties van de diverse bezuinigingen, genoemd in de Heroverweging, die nog niet belicht zijn.

Conclusie

De Adviesraad betreurt het dat de gemeente Olst-Wijhe in deze situatie is geraakt en vraagt zich af of alle financiële mogelijkheden voldoende benut zijn. Er liggen nu ingrijpende bezuinigingsvoorstellen. Geen enkele bezuinigingspost staat op zichzelf maar heeft altijd effect op meerdere gebieden. De Adviesraad adviseert de gemeenteraad hier rekening mee te houden bij het nemen van een beslissing. De adviesraad vreest dat de grootste lasten worden gedragen door de meest kwetsbaren. Daarover adviseert de adviesraad negatief.

Met vriendelijke groeten,

Sanny Kolkman-Roskam
Voorzitter

Puntsgewijze reactie op voorgestelde maatregelen

Hieronder reageert de Adviesraad op de voorgestelde maatregelen

Maatregel 1: Verlagen wethouders formatie

Het is ons inziens goed als de gemeente in deze lastige tijd het goede voorbeeld geeft.

Maatregel 2: Bestuurlijke communicatie en voorlichting

Het laten vervallen van de communicatie via de “Huis aan Huis Reklamix” zal een groot effect hebben vooral voor inwoners die digitaal minder vaardig zijn. Inwoners die geen gebruik kunnen maken van digitale middelen worden uitgesloten van gemeentelijke communicatie. Bij het verdwijnen van de “Huis aan Huis Reklamix” vervalt de grootste informatiebron voor inwoners over activiteiten en voorlichting op allerlei vlakken: informatie over culturele- en sportactiviteiten, medische hulpverleners, welzijnsorganisaties en scholen.

Maatregel 3: Automatiserings-/data communicatie (website)

Inwoners zoeken steeds meer zelfstandig informatie op. Bij het verdwijnen van de website zullen burgers vaker telefonisch contact met de gemeente moeten opnemen of een bezoek aan de balie moeten brengen. Blinden en slechtzienden zijn grotendeels van deze informatiebron afhankelijk.

Maatregel 4: Participatie

Het niet faciliteren van woon-gerelateerde burgerinitiatieven leidt misschien tot het niet halen van de beoogde 1000 tot 1200 nieuwe woningen. Wanneer overige burgerinitiatieven (bijvoorbeeld een koffieochtend voor ouderen of een kinderboerderij) wegvallen, kan dit tot vereenzaming leiden bij inwoners die hier gebruik van maken of hier een zinvolle tijdsbesteding in vinden.

Maatregel 5: Stopzetten toezicht bijzondere opsporingsambtenaren

Leefbaarheid en veiligheid van de leefomgeving zijn erg belangrijk. Juist inwoners die hulpmiddelen gebruiken moeten veilig over straat kunnen gaan. Een toename van bijvoorbeeld obstakels, afval en hondenpoep op straat door minder controle hierop, belemmert hun zelfredzaamheid.

Maatregel 7: Beperken gemeentelijke dienstverlening

Sluiting van de publieksbalie in het Holstohus vermindert de mogelijkheden voor inwoners om op een laagdrempelige manier vragen aan medewerkers van de gemeente te stellen of gebruik te maken van de faciliteiten van de gemeente. Indirect gevolg kan zijn dat, door de bezuinigingen op de exploitatie van het Holstohus, deze haar sociale functie verliest. Voor veel inwoners is dit een ontmoetingsplek. Ook werken er mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die wellicht hun baan verliezen.

Maatregel 8: Verlaging budget gladheidsbestrijding

Hierbij gaat de Adviesraad er vanuit dat als gladheidsbestrijding nodig is, deze wel zal plaatsvinden met hetzelfde of een hoger kwaliteitsniveau dan nu wordt gehanteerd. Veiligheid voorop.

Maatregel 9: Terugbrengen niveau beheer openbare ruimte: groenonderhoud

Ook hier geldt dat het vooral van belang is dat inwoners veilig en zonder obstakels gebruik moeten kunnen maken van de stoep. Boomwortels en onkruid, waardoor het trottoir onregelmatig wordt moeten worden verwijderd, zodat mensen die slecht ter been zijn, en/of visueel beperkt zijn en/of gebruik maken van een rollator of scootmobiel hier geen hinder van ondervinden. Deze werkzaamheden worden verricht door inwoners uit de gemeente die werkzaam zijn bij Sallcon. Zij verliezen eventueel (gedeeltelijk) hun baan.

Maatregel 10: Terugbrengen onderhoudsniveau verkeer

Het is van belang dat verkeersborden en bewegwijzering te allen tijde goed zichtbaar zijn.

Maatregel 11: Onderhoud wegen

De wegen moeten wel zodanig onderhouden worden, dat een ieder, ook inwoners met een hulpmiddel, daar veilig en zonder obstakels gebruik van kunnen maken.

Maatregel 12: Reductie uitvoeringskosten gemeentelijk rioleringsplan

Bij riolering moet klimaatverandering aandacht hebben. Van het overlopen van het riool in de straten en overlast in de huizen mag geen sprake zijn. Denk hierbij ook aan de gezondheid van de inwoners.

Maatregel 17: Beëindiging deelname aan regio Zwolle

Het is belangrijk voor inwoners om regionaal goed mee te kunnen liften op ontwikkelingen. Ketensamenwerking wordt steeds belangrijker. Dit geldt voor organisaties en dus ook voor de gemeente. Samenwerking is van groot belang en zal toekomstperspectief geven.

Maatregel 19 t/m 21: Recreatie

Juist voor kinderen, ouderen, inwoners die minder mobiel zijn en inwoners die minder te besteden hebben is het belangrijk dat zij hun hobby en vrije tijd in hun eigen omgeving kunnen uitoefenen en invullen.

Maatregel 22: Stopzetten bijdrage aan Infocentrum IJssel Den Nul

Het infocentrum is een gezichtsbepalende locatie voor Olst-Wijhe en het hele IJsellandschap tussen Deventer en Zwolle. Het is het enige punt waar informatie te krijgen is over deze unieke streek en haar ontstaan en deze kennis en informatievoorziening zal onder druk komen te staan en mogelijk verdwijnen. Georganiseerde natuuractiviteiten voor kinderen, voorlichtingsactiviteiten en wandelroutes zullen mogelijk verdwijnen. Ook hier zijn inwoners uit onze gemeente die werkzaam zijn bij de J/P van den Bent stichting. Voorkomen moet worden dat zij hun baan verliezen.

Maatregel 23: Geheel of gedeeltelijk opheffen gemeentelijke speelplekken

Het is voor kinderen belangrijk dat zij in hun buurt buiten kunnen spelen en kunnen bewegen. Zo kunnen zij gezonder opgroeien. Dit werkt preventief en komt het gehele gezin ten goede. De ontwikkeling van de motoriek van sommige kinderen zal achteruit gaan. Kinderen kunnen minder samenkomen en samen spelen. Jonge ouders verliezen een plek waar zij elkaar kunnen ontmoeten en ervaringen kunnen delen.

Maatregel 24: Minder inzet op duurzaamheid algemeen

Onze toekomst moet naar een energieneutrale samenleving.

Maatregel 26: Lager deel kosten kwijschelding afvalstoffenheffing opnemen in de begroting

De afvalstoffenheffing beslaat een relatief groot deel van het inkomen van een inwoner met het minimum inkomen. Hierdoor kunnen inwoners in financiële problemen komen.

Maatregel 27: Andere inzet voor- en vroegschoolse educatie (VVE) binnen wettelijke kader

Voor bepaalde groepen kinderen (met onvoldoende taalbeheersing of met een sociale achterstand) kan het wegvallen hiervan ertoe leiden dat zij de aansluiting met de basisschool missen en een verdere achterstand oplopen

Maatregel 28: Inzet combinatiefunctionarissen sport en cultuur

De Adviesraad vindt het belangrijk dat kinderen worden gestimuleerd om te sporten en te bewegen en deel te nemen aan culturele activiteiten. Dit draagt bij aan hun gezondheid en sociale vaardigheden. Combinatiefunctionarissen kunnen dit zeker bevorderen.

Maatregel 29: Het verminderen van de screening van alle leerlingen uit groep 2 door de schoollogopediste op spraak- en taalproblemen

Het is belangrijk dat spraak- en taalproblemen zo vroeg mogelijk ontdekt worden, zodat hieraan gewerkt kan worden. Signalering op een later moment kan tot langere trajecten leiden. Logopedie is een specialisme. Onderwijzers e.d. kunnen niet alle problemen vaststellen.

Maatregel 30: Stopzetten gym- en zwemvervoer basisscholen in Wijhe en Boerhaar naar sporthal de Lange Slag of het zwembad in Wijhe

Dit kan ertoe leiden dat sommige kinderen niet meer deelnemen aan de zwem- of gymlessen omdat de ouders de bijdrage niet kunnen of willen betalen. Overige oplossingen zijn afhankelijk van begeleiding van ouders of extra leerkrachten, kosten meer lestijd en kunnen gevaarlijker (drukke straat oversteken) zijn waardoor sommige ouders afzien van deelname aan zwem- of gymlessen.

Maatregel 31: Verlagen subsidie Expertise centrum Passend Onderwijs

Wellicht leidt dit hier tot een besparing maar dit zal tot hogere kosten in de jeugdzorg leiden. Het is dan ook de vraag of dit per saldo een bezuiniging zal opleveren.

Maatregel 32: Verlagen bijdragen aan primaire organisaties (onderdeel Task Force Sociaal Domein, voorliggend Veld)

Zoals in de rapportage al is aangegeven zal dit voornamelijk de kwetsbare inwoners treffen. Het is ook de vraag of dit per saldo tot een bezuiniging zal leiden, omdat hierdoor meer maatwerkvoorzieningen zullen moeten worden verstrekt. Daar komt bij dat voor inwoners de vertrouwde activiteiten niet meer door kunnen gaan of anders zullen worden. Dat geeft veel onrust.

Maatregel 33: Herziening subsidiebeleid sport, cultuur en jeugdverenigingen (secundaire voorzieningen)

Juist de plaatselijke verenigingen en clubs vormen een belangrijke basis voor veel inwoners en vooral jongeren, ouderen en inwoners met een kleine portemonnee. Hier hebben zij ook hun sociale contacten. Afschaffing of vermindering van het aanbod hiervan kan tot meer eenzaamheid en een slechtere gezondheid leiden. Maar ook tot meer hangjongeren (en ouderen).

Maatregel 34: Bibliotheek Salland

Het nog verder verminderen van de diensten van de bibliotheek in Olst-Wijhe zal ook vooral de kwetsbare inwoners raken. Lezen is goed voor de algemene ontwikkeling. Het is belangrijk dat mensen die boeken niet kunnen betalen deze kunnen lenen van de bibliotheek. Taalverrijking; leesbevordering; zelfredzaamheid en participatie zijn belangrijke zaken zodat iedereen mee kan doen in deze steeds meer digitale samenleving. Ook voor statushouders is de bibliotheek van groot belang om de taal te kunnen leren en zo mee te kunnen doen..

Maatregel 37: Stopzetten of verlagen exploitatiesubsidie zwembad de Welters

Ook het stopzetten of verlagen van de subsidies voor zwembad de Welters zal vooral de inwoners raken, die niet de mogelijkheid hebben om naar een ander zwembad te gaan. In Nederland is het belangrijk dat iedereen goed kan zwemmen, ieder jaar verdrinken er in Nederland ongeveer 85 mensen. Steeds meer jongeren uit onze gemeente zitten 's zomers aan de IJssel. Goed hebben leren zwemmen is dan belangrijk. Daarnaast is zwemmen vooral voor ouderen belangrijk of fit te blijven maar ook om jezelf te kunnen redden bij ongelukken in het water. Iedereen moet daarom de kans krijgen om te leren zwemmen en dat regelmatig te doen.

Maatregel 39: Verlagen subsidie Taalpunt (Bibliotheek Salland)

Het verlagen van de subsidie voor het taalpunt zal leiden tot slechter taalvaardigheid en dus deelname aan het sociale leven en arbeidsparticipatie van nieuwkomers. Het kan ook effect hebben op het leren van de Nederlandse taal van hun kinderen en vervolgens hun school- en verdere carrière .

Waarschijnlijk zal deze bezuiniging op andere gebieden tot meer kosten leiden, zodat het de vraag is of deze per saldo een besparing zal opleveren.

Maatregel 40: Verminderen mantelzorgondersteuning

Evenmens verzorgt nu mantelzorgondersteuning met behulp van vrijwilligers. Deze maatregel zal per saldo niet tot een besparing leiden, omdat meer Wmo-zorgkosten zullen moeten worden gemaakt.

Maatregel 41: Verminderen mantelzorgcompliment

Het mantelzorgcompliment wordt door mantelzorgers erg gewaardeerd. Juist omdat mantelzorgers zo belangrijk zijn, is het van belang om onze waardering te laten blijken. Gebrek aan waardering kan tot gevolg hebben dat mantelzorgers eerder opbranden en zelf meer hulp nodig hebben.

Maatregel 42: Ondersteuning leefbaarheidsinitiatieven

De Adviesraad vraagt zich af hoe deze maatregel zich verhoudt met maatregel 4. Leefbaarheidsinitiatieven die gericht zijn op kwetsbare inwoners zouden wel ondersteund moeten worden. Dit kan op andere plekken weer tot besparingen leiden.

Maatregel 43: Bezuinigen onderhoud sportparken

De gemeente Olst-Wijhe heeft de afgelopen jaren ingestoken op sporten voor iedereen. Het verslechteren van de sportparken zal afbreuk doen aan het sportplezier en op de langere termijn aan sportdeelname.

Voor de mensen van de sociale werkvoorziening is het belangrijk dat zij hun werk behouden. Dat deze maatregel er voor hen toe kan leiden dat het werk komt te vervallen is onvoldoende belicht.

Maatregel 44: Tarieven sportaccommodaties verhogen

Het verhogen van de tarieven voor sportaccommodaties en daarmee de contributies zal ook weer vooral de kwetsbare inwoners, die met een laag inkomen, treffen. Deze groep is vaak, mede door hoge reiskosten, gebonden aan sporten in de gemeente. Sporten is stressverlagend, verhoogd de algemene gezondheid, voorkomt obesitas, zorgt voor contacten enzovoort.

Maatregel 46: Versterking toegangsteam (juridische kwaliteit)

Het toevoegen van juridische kwaliteit aan het toegangsteam moet leiden tot vermindering van kosten in de jeugdzorg. Voorkomen moet worden dat dure jeugdhulp wordt ingezet. Het is dan ook de vraag of dit geen negatieve invloed heeft op de kwaliteit van de jeugdhulp. Als dure jeugdhulp nodig is, dan moet deze wel kunnen worden ingezet. Het is ons niet duidelijk hoe deze besparing berekend is.

De Adviesraad heeft daarnaast zorgen over de zin 'nog strakker regie voeren door de consultants'. Hoe gaat dat in zijn werk? Welke gevolgen heeft dit voor gezinnen? Het is zaak om samen met ouders de regie te hebben.

Op deze manier bezuinigen is naar het oordeel van de Adviesraad in strijd met het net ingevoerde concept van omgekeerd toetsen. Bovendien levert dit mogelijk bezuinigingen op de korte termijn op maar kan deze bezuiniging op de langere termijn kosten verhogend zijn door uitstel van de juiste zorg.

Maatregel 47: Doorontwikkeling leidende principes jeugdhulp

De Adviesraad kan niet goed overzien welke gevolgen de doorontwikkeling van leidende principes jeugdhulp zal hebben. De Adviesraad vraagt zich dan ook af of dit geen negatieve consequenties zal hebben voor de kwaliteit van de jeugdhulp. Belangrijk is goed in de gaten te houden dat kinderen die wel echt specialistische hulp nodig hebben, deze ook krijgen en ze niet te lang te laten 'aanmodderen'. De Adviesraad is graag bij dit onderwerp betrokken.

Maatregel 48: Versterking toegangsteam (ambulant hulpverlener)

Belangrijk: de relatie tussen een medewerker van de gemeente die de toegang tot de hulp regelt en een inwoner is heel anders dan die tussen een hulpverlener en een cliënt/patiënt. De regels die hierbij gelden zijn ook heel verschillend. Privacy- en geheimhoudingsregels zijn hiervan een voorbeeld, maar er zijn nog veel meer verschillen. Dit moet goed geregeld worden en voor iedereen duidelijk zijn. Verder wil de Adviesraad benadrukken dat, daar waar nodig, wel specialistische jeugdhulp moet worden ingezet.

Ad 46 en 48

Invzet van een grondig geschoold en ervaren psychodiagnosticus in het toegangsteam kan een goede bijdrage leveren om de juiste hulp op korte termijn in te zetten en wachtlijsten juist van de ernstiger en meer complexe zorgvragen te voorkomen.

Maatregel 49: Praktijkondersteuner huisarts in gemeentelijke dienst i.c.m. GGD-taken

Wat bij maatregel 48 over de ambulant hulpverlener is gezegd geldt ook voor de praktijkondersteuner van de huisarts, die in gemeentelijke dienst komt.

Het bereiken van bezuinigingen door deze maatregel blijft onduidelijk. Bovendien komt de functionaris in een heel onduidelijke vermenging van rollen terecht. Enerzijds de uitvoerder van taken van de huisarts (op de individu gericht en op basis van vraag van de cliënt/patiënt) en anderzijds uitvoerder van opdrachten van de gemeente (publiek en aanbodgericht)

De Adviesraad kan niet geheel overzien wat de gevolgen zijn voor de verantwoordelijkheden van deze functionaris. Denk bijvoorbeeld aan het BIG-register.

Maatregel 50: Voorziening eigen risico (Buigbudget) vrij laten vallen

Het Buigbudget ontvangt u van de rijksoverheid om uitkeringen uit te betalen. In de rapportage geeft u aan dat het voor 2021 om bijna 3.000.000 euro gaat. U hebt geld in de begroting gereserveerd om overschrijding van dit budget op te vangen. Het voorstel in de Heroverweging is dat u dit bedrag laat vrijvallen. Dit levert een bedrag van 180.000 euro op. Dit staat in schril contrast met de eventuele kortingen op het minima- en armoedebeleid en is

moeilijk aan inwoners uit te leggen. Ook wanneer dit voor andere doeleinden (bijvoorbeeld wegenonderhoud) wordt ingezet zal dit vragen opleveren. De Adviesraad ziet graag dat deze middelen worden ingezet voor het Sociaal Domein.

Maatregel 51: (extra) re-integratiebudget stoppen

Het is van belang dat zoveel mogelijk inwoners worden ondersteund bij het vinden van een betaalde baan of een andere betekenisvolle daginvulling. Dit geldt zeker nu de corona-crisis waarschijnlijk leidt tot meer mensen die zonder werk komen te zitten. Gelet op de toelichting en de maatschappelijke consequenties die bij deze maatregel zijn vermeld, is het de vraag of deze per saldo tot besparing zal leiden. Minder begeleiding naar betaald of onbetaald werk of een andere zinvolle besteding kan ertoe leiden dat inwoners uiteindelijk het gevoel hebben buiten de maatschappij te vallen. Dit is slecht voor hun zelfvertrouwen en gevoel van eigenwaarde. Lange tijd leven van een uitkering kan tot schuldenproblematiek leiden. Het helpen van inwoners naar betaald werk leidt dus juist tot bezuinigingen.

Maatregel 52: Versoberen minimabeleid

Armoede is een complex en moeilijk te definiëren begrip. Het gaat niet alleen over inkomen en opleidingsniveau maar ook over gezondheid, sociale participatie en zelfredzaamheid. Het toekomstperspectief is een belangrijke factor. Vooral in situaties waarin mensen nauwelijks uitzicht hebben op een verbetering van hun leefsituatie. De nauwe relatie tussen armoede en schulden en o.a. gezondheidsproblemen, sociale uitsluiting en kansenongelijkheid voor kinderen en jongeren is bekend. Financiële problemen zijn ook een belangrijke reden om noodzakelijke zorg te mijden. Er is steeds meer bekend over de relatie tussen het langdurig ervaren van financiële stress en gedrag. Geldstress t.g.v. armoede en schulden heeft grote invloed op het gedrag van mensen.

Een kind dat in armoede opgroeit, loopt het risico buitengesloten te worden. Niet meedoen aan sport bij een vereniging, niet naar verjaardagsfeestjes, niet mee op schoolreisje. Zij zijn vaak het doelwit van pestgedrag en de schaamte is groot. Het versoberen van het minimabeleid raakt juist de meest kwetsbare inwoners in onze gemeente. Hierdoor zullen zij misschien weer een beroep moeten doen op andere diensten, zoals schuldhulpverlening. Het is dan ook maar de vraag in hoeverre dit per saldo tot een besparing zal leiden.

Maatregel 53: Aanpassing normenkader huishoudelijke hulp

Een verandering van het normenkader leidt niet tot minder noodzaak voor huishoudelijke hulp in de praktijk. Dit leidt er dus toe dat mensen onvoldoende huishoudelijke hulp krijgen. Dit kan weer leiden tot hulpvragen op andere terreinen, waardoor de besparing op een andere plek weer tot verhoging van kosten leidt.

Maatregel 54: Indicatiestelling begeleiding verscherpen

De Adviesraad gaat er vanuit dat nu is toegekend wat nodig is. Een vermindering leidt er dus toe dat inwoners niet meer de begeleiding krijgen die zij nodig hebben. Dan worden zij dus niet voldoende gecompenseerd en kunnen zij niet meer naar vermogen meedoen. Ook dit kan leiden tot meer hulpvragen op andere terreinen, waar dan weer een kostenstijging plaatsvindt (minder lang thuis wonen, duurdere specialistische zorg, overbelasting mantelzorg). De Adviesraad vindt dat inwoners die begeleiding nodig hebben niet de dupe mogen worden van deze heroverweging/bezuinigingen.

Maatregel 55: Gebruik Wmo-hulpmiddelen inperken

Inwoners zijn vaak afhankelijk van deze hulpmiddelen om mee te kunnen doen. Inwoners met een beperking worden door deze maatregel enorm gedupeerd.

Maatregel 56: Opheffen regeling financiële tegemoetkoming voor eigen vervoer

Een financiële tegemoetkoming die jarenlang is toegekend vormt een vast onderdeel van de inkomsten van een inwoner. Inwoners houden hier rekening mee bij hun uitgavenpatroon. Plotselinge afschaffing kan tot financiële problemen leiden. Wanneer het eigen vervoer gebruikt wordt om naar hun werkplek te rijden, kan dit leiden tot minder dagen werken, dus minder inkomen, enzovoort. Ook kan minder mobiliteit tot minder sociale contacten en deelname aan de maatschappij leiden.

Maatregel 57: Invoeren revolverend fonds

De Adviesraad kan niet overzien wat de invoering van een revolverend fonds voor onze gemeente betekent. Daarvoor zullen de ideeën verder uitgewerkt moeten zijn. De Adviesraad is hier graag nauw bij betrokken.

Maatregel 58: Bedrijfsvoering

Over de bedrijfsvoering wil de Adviesraad meegeven dat het wellicht kostenbesparend kan zijn om mensen uit het doelgroepenregister in dienst te nemen. Misschien kan de gemeente dan subsidie krijgen, waardoor de loonkosten lager zijn. Mensen met een beperking zijn bovendien waardevol voor de organisatie en dragen bij aan inclusie.

Maatregel 59: Verhoging lokale belastingen

Verhoging van de lokale belastingen kan voor inwoners die al weinig te besteden hebben leiden tot een te hoge algemene lastendruk, zeker wanneer kwijtschelding of vermindering niet meer mogelijk zijn.